

*Фастовець Оксана Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент,
Національний університет фізичного виховання та спорту України*

МІСТА ЯК ТУРИСТИЧНІ ДЕСТИНАЦІЇ

Міста на туристичному ринку виступають і як окремі об'єкти туристичного попиту. ЮНВТО відноситься до міського туризму як до поїздки, туристи здійснюють до міст або місць з великою щільністю населення. Тривалість таких поїздок як правило коротка (від одного до трьох днів), тому міський туризм тісно пов'язан з ринком короткострокових турів. Великі міста є важливими центрами розвитку туристичної сфери. Особливо привертають увагу міжнародних туристів світові (глобальні) міста, що вирізняються високим ступенем ділової активності та політичним, економічним та культурним потенціалом. Про це свідчить рейтинг ТОП-20 найвідвідуваніших міст світу.[1, с.2]. Найбільше таких міст розташовано в Азійсько-Тихоокеанського туристичний регіоні. З ним конкурує Європа, якій поступаються Америка та Близький Схід. Проте кожен з цих регіонів має своїх представників в ТОП-20 лідерів світу. (таблиця 1)

Таблиця 1

Найвідвідуваніші міжнародними туристами міста та міста найбільших витрат у 2016 р.

№	Місто	Країна	Чисельність відвідувачів, млн.	№	Місто	Країна	Витрати і відвідувачів, млрд. дол.
1	Бангкок	Таїланд	21,47	1	Дубай	ОАЕ	31,3
2	Лондон	Велика Британія	19,88	2	Лондон	Велика Британія	19,76
3	Париж	Франція	18,03	3	Нью-Йорк	США	18,52
4	Дубай	ОАЕ	15,27	4	Бангкок	Таїланд	14,84
5	Нью-Йорк	США	12,75	5	Токіо	Японія	13,48
6	Сінгапур	Сінгапур	12,11	6	Париж	Франція	12,88
7	Куала-Лумпур	Малайзія	12,02	7	Сінгапур	Сінгапур	12,54
8	Стамбул	Туреччина	11,95	8	Сеул	Південна Корея	12,30
9	Токіо	Японія	11,7	9	Куала-Лумпур	Малайзія	11,34
10	Сеул	Південна Корея	10,2	10	Тайбей	Тайвань	9,6

11	Гонконг	Китай	8,37	11	Барселона	Іспанія	9,28
12	Барселона	Іспанія	8,2	12	Маямі	США	8,15
13	Амстердам	Нідерланди	8,0	13	Лос Анджелес	США	8,10
14	Мілан	Італія	7,65	14	Мадрид	Іспанія	8,02
15	Тайбей	Тайвань	7,35	15	Стамбул	Туреччина	7,54
16	Рим	Італія	7,12	16	Гонконг	Китай	6,54
17	Осака	Японія	7,02	17	Сідней	Австралія	6,40
18	Відень	Австрія	6,69	18	Сан-Франциско	США	5,95
19	Шанхай	Китай	6,12	19	Мюнхен	Німеччина	5,32
20	Прага	Чехія	5,81	20	Берлін	Німеччина	5,0

Необхідно зазначити, що на протязі останніх п'яти років триває постійна боротьба за першість між європейським Лондоном та азійським Бангкоком, які час від часу змінюють один одного на першій сходинці. Впевнено займають свої позиції у першій п'ятірці Париж та Дубай. Існує ще один показник оцінки ефективності міста як туристичної дестинації. Він полягає у врахуванні співвідношення кількості міжнародних відвідувань та чисельності населення міста. За цим показником однозначним лідером є Дубай – 5,7 відвідувачів на одного жителя у 2015 р. Інші популярні у міжнародних туристів міста світу мають значно нижчий показник відвідуваності через їх велике населення. Рейтинг міст за витратами міжнародних туристів має дещо інший вигляд, що обумовлено різницею у рівні життя в найпопулярніших туристичних дестинаціях світу. Першість має Дубай, а друге місце посідає Лондон.

Київ у 2016 р. відвідало 1,2 млн. іноземних та 0,7 млн. внутрішніх туристів. Протягом січня – червня 2017 р., згідно з даними Держприкордонслужби, Київ відвідало понад 688 тис. іноземних туристів, що на 25% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Планується у 2017 р. прийняти 1,4 млн. У ТОП-10 країн візитерів до Києва увійшли: Ізраїль, США, Німеччина, Білорусь, Туреччина, Великобританія, Азербайджан, Франція, Італія, Грузія. Згідно з очікуванням до 2020 р. чисельність іноземних відвідувачів має становити 2 млн.

Покращення позицій Києва у рейтингу популярних туристичних дестинацій обумовлює необхідність подальшого розвитку інфраструктури, і особливо для подієвого туризму. Зазначимо, що проведення «Євробачення-2017» у Києві дозволило залучити близько 20 тис. іноземців. Перспективними є фестивалі: як «Атлас Вікенд», «Гогольфест», Міжнародний кінофестиваль «Молодість», Київський півмарафон, Чемпіонат світу з хокею, Фестиваль вуличної їжі тощо. Також заплановано кілька проектів з реновації історичного центру Подолу та реконструкції Гідропарку, зокрема будівництво парку розваг подібного до Діснейленду, облаштування спортивно-рекреаційної та пляжної зони на Трухановому острові. У проекті «Концепції розвитку велосипедної інфраструктури в Києві» передбачено створення веломаршруту Ірпінь-Київ, створення системи громадського велопрокату.

Отже, відбувається формування Києва як туристичної дестинації, проте поки столиця України не входить і до ТОП-20 найпопулярніших місць у світі.

Список використаних джерел

1. MasterCard 2016. Global Destination Cities Index 2016.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://newsroom.mastercard.com/wp-content/uploads/2016/09/FINAL-Global-Destination-Cities-Index-Report.pdf>

*Теодорович Лариса Віталіївна, кандидат географічних наук,
доцент кафедри туризму
Національного університету «Львівська політехніка»*

ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МАЛИХ МІСТ ТА ДЕПРЕСИВНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Соціально-економічний розвиток України можливий тільки при наявності сприятливих умов для розвитку всієї її території.

На сучасному етапі складна економічна та соціальна ситуація склалась у малих містах України, яких станом на 1 січня 2010 р. нараховувалось 366 [7].

Малі міста (кількість населення менше 50 тис. осіб) є важливими соціально-економічними центрами для багатьох десятків тисяч сіл, передусім у сфері формування і функціонування ринку праці. Це найчисленніша за кількісним складом група міст, значна частина яких – адміністративні центри районів. З малими містами безпосередньо пов'язане життя майже 22 млн. міських та сільських жителів [1]. Вони відіграють важливу роль у формуванні поселенської мережі, розвитку і розміщення продуктивних сил, є індикатором прогресу та гарантом стабільності держави та суспільства.

Відповідно до затвердженої Законом України «Генеральної схеми планування території України» виділяються такі типи малих міст:

- міста, що прилягають до центрів систем розселення;
- міста, що мають значні рекреаційний та оздоровчий потенціали;
- міста, що мають значні природний та історико-культурний потенціали;
- міста – центри сільськогосподарських районів;
- монофункціональні міста [1].

За питомою вагою населення, зайнятого в різних сферах економічної діяльності, виділені такі категорії малих міст: міста з переважно промисловими функціями; транспортні вузли; санаторно-курортні та рекреаційні центри; історичні, історико-архітектурні, культурні та туристичні центри; адміністративні центри районів; господарські центри місцевого значення; центри низових локальних систем розселення, що виконують функції з надання соціально-культурних, комунально-побутових та інших послуг населенню [1].

Спад виробництва, дестабілізація соціально-економічного та фінансового стану в Україні послабили економіку малих міст, внаслідок чого утворились депресивні регіони, з недостатнім розвитком, а в деяких випадках – повним занепадом промислового виробництва, низьким рівнем розвитку соціальної